ECLI:LV:ZRT:2024:1113.C73630024.4.S
Lieta Nr. C73630024
Lietvedības Nr. C-6300-24/46

Zemgales rajona tiesa
SAĪSINĀTS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā 2024.gada 13.novembrī

Zemgales rajona tiesa
tiesnese Kristīne Vanaga,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] /datums/dzimušā bērna /pers. C/ māte ir /pers. A/, bet tēvs /pers. B/.

[2] 2024.gada 16.septembrī tiesā saņemta prasītājas /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasība pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgā dēla /pers. C/ uzturam.

[2.1] Prasītāja norāda, ka atbildētājs pameta ģimeni 2023.gada maijā. Pēc ģimenes pamešanas atbildētājs sākotnēji labprātīgi sniedza līdzekļus dēla uzturam 200 *euro* mēnesī. Prasītāja norāda, ka 16 mēnešu laikā, kopš puses nedzīvo kopā, atbildētājs nav sniedzis līdzekļus bērna uzturam 1200 *euro* apmērā, proti, ir izveidojies uzturlīdzekļu parāds par laika periodu līdz prasības iesniegšanai, proti, 2024.gada 12.septembrim.

[2.2] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam 200 *euro* mēnesī, kā arī nesamaksāto uzturlīdzekļu parādu 1200 *euro*.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājam 2024.gada 18.septembrī ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarēto dzīves vietas adresi, nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, kā arī paziņojums, kurā noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2024.gada 4.oktobrim.

[4] 2024.gada 7.oktobrī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atbildētājs norāda, ka prasību atzīst daļēji. Norāda, ka uzturlīdzekļu parāds izveidojās laika periodā no 2023.gada augusta līdz 2023.gada decembrim, kad atbildētājam nebija darbs. Paskaidro, ka ar prasītāju tika noslēgta mutiska vienošanās par līdzekļu sniegšanu dēla uzturam 10 *euro* dienā, par dienām, kuras dēls pavada pie prasītājas.

[4.1] Atbildētājs norāda, ka nepiekrīt maksāt līdzekļus dēla uzturam 200 *euro* mēnesī, periodā, kad dēls atrodas atbildētāja apgādībā. Paskaidro, ka katru mēnesi cenšas maksāt 200 *euro*, lai segtu arī iekrājušos parādu. Pēdējo maksājumu dēla uzturam atbildētājs veica 2024.gada 16.septembrī 100 *euro* apmērā par laika periodu no 2024.gada 2.aprīļa līdz 2024.gada 11.aprīlim. Pēc atbildētāja aprēķina parāds uz 2024.gada 1.oktobri ir 1220 *euro* par 122 dienām.

[5] 2024.gada 30.oktobrī tiesā saņemts prasītājas paskaidrojums, kurā prasītāja norāda, ka vēlas saņemt no atbildētāja nesamaksāto uzturlīdzekļu parādu, un lūdz noteikt, ka atbildētājs dēla uzturam mēnesī maksā 200 *euro*. Paskaidro, ka sakarā ar dēla slimošanu, lielāko daļu bija spiesta pavadīt mājās, nevis būt darbā, kas nepatika darba devējam. Šobrīd prasītāja ir bezdarbniece un saņem bezdarbnieka pabalstu 351,99 *euro*. Prasītājas izdevumi mēnesī vidēji ir 360-370 *euro*, kam pieskaitāma pārtika un sadzīves preces.

Paskaidrojumam pievienots prasītājas konta pārskats, no kura redzams, ka atbildētājs 2024.gada 15.oktobrī prasītājas kontā ir ieskaitījis 200 *euro* ar maksājuma mērķi -Alistera vajadzībām par laika posmu no 12.04.24- 13.05.24.

[6] 2024.gada 11.novembrī tiesā saņemta atbildētāja atsauksme uz prasītājas paskaidrojumu, kurā viņš norāda uz pretrunām prasītājas paskaidrojumos attiecībā uz periodu, kad prasītāja nestrādāja, proti, no 2019.gada aprīļa līdz 2023.gada janvārim. Norāda, ka laikā, kad dēls slimoja, lielāko daļu dēls pavadīja ar atbildētāju. Norāda, ka izdevumus par zālēm un ārstniecības pakalpojumiem atbildētājs ir sedzis pats no saviem līdzekļiem.

[6.1] Atbildētājs atsaucas uz Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu un norāda, ka uzturlīdzekļi bērna uzturam piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556/2007 atbildētājs lūdz noraidīt prasību daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu.

[7] 2024.gada 12.novembrī tiesā no prasītājas saņemts aprēķins, kurā norādīts bērna uzturam nepieciešamais mēneša izdevumu apmērs 364,81 *euro*.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[6] Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka saīsināto spriedumu tiesa sastāda vienkāršotās procedūras lietās. Atbilstoši Civilprocesa likuma 194.panta otrai daļai, saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193.panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

[7] Ievērojot minēto, tiesa sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tā vadījusies, izspriežot lietu.

[7.1] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa, Civillikuma 177., 178.panta otrā daļa, 179.panta pirmā daļa nosaka vecāku tiesības un pienākumu rūpēties par bērnu līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

[7.2] Civillikums 179.panta piektā daļa, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts un Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punkts nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam, kuru ir pienākums

nodrošināt katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa un kas lietas izskatīšanas brīdī atbilst 175 *euro* mēnesī.

[7.3] Civillikuma 5.pants nosaka tiesas pienākumu ievērot judikatūru un izskatot šo civillietu tiesa vadās no Augstākās tiesas Senāta atziņas, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*).

Tiesa norāda, ka ar tiesas spriedumu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai, lietā ir jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, jāizvērtē katra vecāka mantas stāvoklis un spēja tādu summu segt, jāsadala nepieciešamā uzturlīdzekļu summa proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim. (*sk. Senāta 2013. gada 8. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-991/2013, Senāta 2012. gada 28. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-1068/2012, 2012. gada 28. septembra spriedumu lietā Nr. SKC- 1024/2012, 2012. gada 25. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-1391/2012*).

Savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, ja prasītāja uztur prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, kas pārsniedz valsts noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, prasītājai jāpierāda bērna izdevumu apmērs.

[7.4] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma daļēji un no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam valsts noteiktajā minimālajā apmērā ik mēnesi, sākot no prasības iesniegšanas dienas, 2024.gada 16.septembra, līdz bērns sasniegs pilngadību.

Prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, kas pārsniedz valsts noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru par 25 *euro* mēnesī ir noraidāma, kā nepierādīta.

[7.5] Atbilstoši atbildētāja 2024.gada 7.oktobra paskaidrojumiem, kuros atbildētājs atzīst uzturlīdzekļu parādu 1200 *euro* par 122 dienām, ievērojot 2024.gada 15.oktobra maksājumu 200 *euro* apmērā un vadoties Civillikuma 1511, 1533., 1470., panta normām, kas pieļauj pusēm par līguma būtiskajām sastāvdaļām vienoties mutvārdos, Civillikuma 1402., 1587.pantu, kas nosaka līgumslēdzēju pušu pienākumu pildīt līgumus un pušu konkludentajām darbībām, no atbildētāja piedzenams uzturlīdzekļu parāds 1000 *euro*.

Ņemot vērā, ka prasītājs pēc prasības celšanas tiesā par uzturlīdzekļu parādu, to sedzis 200 *euro* apmērā, prasība šajā daļā apmierināma daļēji.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots (Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts), piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

[8.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Ņemot vērā, ka piedzenamais uzturlīdzekļu apmērs mēnesī ir 175 *euro*, valsts nodeva aprēķināma no 2100 *euro* (175x12), kā arī piedzenamās uzturlīdzekļu parāda summas 1200 *euro*, kopā 3300 *euro*.

[9.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktam valsts nodeva aprēķināma 320 *euro* plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 *euro*. Attiecīgi 3300-2134 = 1166x4% = 46,64+320 = 366,64. Tādējādi no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 366,64 *euro.*

[9.2] Atbilstoši lietas uzziņas lapai, lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15 *euro* par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, kuri atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Ņemot vērā minēto no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva 366,64 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15 *euro*.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un atbilstoši *Austākās tiesas Senāta 2024.gada 13.jūnija sprieduma 10.punktā norādītajam lietā SKC?53/2024*, spriedumā nosakāmas tiesības, pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām, saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % gadā no piedzītā kapitāla, tajā skaitā no tiesāšanās izdevumiem, kas piedzīti valsts labā.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par parāda piedziņu un valsts nodevas un izdevumu, kas saistīti ar lietas izskatīšanu, piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš teikto un pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, Civilprocesa likuma 193., 194.pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no 2024.gada 16.septembra 175 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz brīdim, kad /pers. C/ sasniegs 7 gadu vecumu, bet pēc tam ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz brīdim, kad /pers. C/ sasniegs 18 gadu vecumu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu 1000 *euro* par periodu līdz 2024.gada 16.septembrim.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama prasītājas bankas norēķinu kontā Nr./konta numurs/, AS "Swedbank".

Noraidīts prasību daļā par uzturlīdzekļu parādu 200 *euro* un uzturlīdzekļu piedziņu, kas pārsniedz valsts noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru par 25 *euro* mēnesī.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 366,64 *euro* nosakot tiesības no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% gadā no 366,64 *euro*.

Valsts nodeva 366,64 *euro* iemaksājama:

Saņēmējs: Valsts kase, NMR90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka – Latvijas Banka kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot lietas numuru, vārdu, uzvārdu, personas kodu, mērķis – valsts nodeva tiesu iestādē.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15 *euro*, nosakot tiesības no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% gadā no 15 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15 *euro* iemaksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot lietas numuru, vārdu, uzvārdu, personas kodu, mērķis – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Noteikt atbildētājam termiņu labprātīgai uzturlīdzekļu parāda un tiesāšanās izdevumu samaksai 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Zemgales rajona tiesas kancelejā Tukumā, pretējā gadījumā

tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Saīsināts spriedums sastādīts un pieejams 2024.gada 13.novembrī tiešsaistes sistēmā.

Saīsināts spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu puses var iesniegt 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma Zemgales rajona tiesā un uz šo termiņu neattiecas Civilprocesa likuma 48.panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais.

Ja puse iesniegs sprieduma sastādīšanas lūgumu, sprieduma noraksts būs pieejams 2024.gada 16.decembrī tiešsaistes sistēmā un to varēs pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajos gadījumos. Šis nolēmuma datums būs uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Tiesnese (paraksts*) K.Vanaga

*Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.